

**УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН 2008 ОНЫ СОНГУУЛИЙН НЭГДСЭН ДҮН,
УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ШИНЭЭР СОНГОГДСОН ГИШҮҮДИЙН
БҮРЭН ЭРХИЙГ ХҮЛЭЭН ЗӨВШӨӨРӨХ ТУХАЙ**

Монгол Улсын Их Хурлын
анхдугаар чуулганы хуралдаанд
Сонгуулийн ерөнхий хорооны дарга
Б.БАТТУЛГЫН тавьсан илтгэл

Монгол Улсын Ерөнхийлөгч өө!

Улсын Их Хуралд шинээр сонгогдсон гишүүд ээ!

Хүндэт зочид оо!

Хатагтай, ноёд оо!

Монгол Улсын Их Хурлын ээлжит сонгууль 2008 оны 6 дугаар сарын 29-ний өдөр болж өнгөрлөө.

Сонгуулийн ерөнхий хороо тойргийн хорооны шийдвэрийг үндэслэн Улсын Их Хурлын сонгуулийн нэгдсэн дүнг тойрог, нэр дэвшигч, нам, эвсэл бүрээр тооцон гаргаж, намуудын авсан суудлын тоо, Улсын Их Хурлын гишүүнээр сонгогдогчдын нэрийн жагсаалтыг 2008 оны 7 дугаар сарын 14-ний өдөр Монгол Улсын Ерөнхийлөгчид айлтган, нийтэд мэдээлсэн билээ.

Сонгуулийн ерөнхий хороо сонгуулийн нэгдсэн дүнг үндэслэн Улсын Их Хурлын шинээр сонгогдсон гишүүдийн бүрэн эрхийг хүлээн зөвшөөрөх тухай асуудлыг хэлэлцүүлэхээр Улсын Их Хурлын анхдугаар чуулганы хуралдаанд оруулж байна.

Сонгуулийн ерөнхий хороо хуульд заасан бүрэн эрхийнхээ хүрээнд Улсын Их Хурлын сонгуулийг хуулийн дагуу зохион байгуулж явууллаа. Улсын Их Хурлын сонгуулийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэх, сонгуулийн хороодод туслах, ажиллах нөхцөл бололцоогоор хангах, санал хураах бэлтгэл ажлыг хангуулах, сонгуулийн ажлыг зөв, шуурхай зохион байгуулах зэрэг асуудлыг хуралдаанаараа авч хэлэлцэн, сонгуулийн хуулийг хэрэгжүүлэх заавар, журам, загвар маягтуудыг шинээр боловсруулан баталж хүргүүлэв. Түүнчлэн Сонгуулийн ерөнхий хорооны гишүүдийн ажил үүргийн хуваарийг баталж, аймаг, тойрог, хороодыг хариуцуулан, Сонгуулийн хуулийг сонгогчдод сурталчлан таниулах, санал хураах бэлтгэл ажлыг хангуулахаар орон нутагт томилолтоор ажиллуулж зарим асуудлыг газар дээр нь шуурхай шийдвэрлүүлэх арга хэмжээ авч ажиллав.

УИХ-ын сонгуулийг улс орон даяар зохион байгуулах үүрэг хүлээсэн сонгуулийн 26 тойргийн хороо, 332 салбар хороо, 1704 хэсгийн хороо байгуулагдан, эдгээр хороодод 4-8 субъектын төлөөлөл бүхий нийт 20174 хүн ажилласан болно.

УИХ-ын сонгуулийн санал авах өдөр нам, эвсэл, бие даан нэр дэвшигчийг төлөөлсөн 16081 ажиглагч 1704 санал авах байранд санал авах болон санал тоолох үйл ажиллагааг ажиглалаа.

Энэ удаагийн Улсын Их Хурлын сонгуульд оролцохоо илэрхийлж, улс төрийн 12 нам дангаараа, 3 нам эвсэл болж Сонгуулийн ерөнхий хороонд бүртгүүлэн батламж авсан бөгөөд бие даан нэр дэвшигчид мөн оролцов.

Эдгээр улс төрийн намаас Ард Түмний Нам энэ сонгуульд нэр дэвшүүлээгүй болно.

Улсын Их Хурлын гишүүнээр сонгогдохоор 356 хүний нэр саналын хуудсанд бичигдсэний 311 нь улс төрийн нам, эвслээс, 45 нь бие даан нэр дэвшигч, 66 нь эмэгтэй нэр дэвшигчид байв.

Сонгогчдын нэрийн жагсаалтад 1542617 сонгогч бүртгэгдсэнээс 1179448 сонгогч саналаа өгсөн байна. Нийт сонгогчийн 76.46 хувь нь саналаа өгчээ. Энэ нь Монгол Улсын иргэд Үндсэн хуулиар олгосон сонгуулийн эрхээ гүнээ ухамсарлан төрийн эрх барих дээд байгууллагаа сонгож байгуулах улс төрийн нэн чухал үйл хэрэгт идэвх гаргаж оролцсоны бодит илэрхийлэл мөн.

Манай УИХ-ын сонгуулийг ОХУ, Япон, Канад, АНУ, Англи, Франц, Өмнөд Солонгос, Тайвань, Швед, Индонез, Тайланд, Австрали, ХБНГУ, Филиппин, Польш, Зүүн Тимор, Албани, Бангладеш, Непал зэрэг улс орны болон Олон улсын байгууллагын 106 хүн ажиглах хүсэлтээ гаргаж бүртгүүлж ажиглалаа. Мөн гадаад орнуудын томоохон хэвлэл, мэдээллийн агентлагийн 30 гаруй сурвалжлагчид сонгуулийг сурвалжиллаа.

Сонгуулийн ерөнхий хороо 2008.05.14-нөөс өнөөг хүртэл нийт 714 албан бичиг, 236 хүсэлт, шаардлага, мэдээллийн шинжтэй өргөдөл гомдол хүлээн авч тус бүрд анхааралтай хандан өөрийн бүрэн эрхэд хамаарах асуудлыг хууль тогтоомжид заасны дагуу шийдвэрлэж хариу өглөө.

Сонгуулийн ерөнхий хорооноос удаа дараа урьдчилан сануулсаар байхад энэ удаагийн сонгуулийн явцад зарим нэр дэвшигч УИХ-ын сонгуулийн тухай хууль тогтоомжийг зөрчих, эмх замбараагүй байдал бий болгох санаархал гарсан явдалд харамсаж байна.

Улсын Их Хурлын гишүүнд нэр дэвшигчид улс төр, хууль зүйн өндөр мэдлэг, соёлтой хүмүүс атал Монгол Улсын хуулийг дээдлэх, сонгуульд чин шударгаар өрсөлдөх ариун үүргээ умартах явдал гарсанд улс төрийн намууд цаашид дүгнэлт хийх нь зүйтэй хэмээн үзэж байна.

Сонгуулийн ерөнхий хороо УИХ-ын сонгуулийг зохион байгуулах явцад янз бүрийн байдлаар нөлөөлөхийг оролдсон бэрхшээлтэй хүнд нөхцөлд хуулийг хэлбэрэлтгүй мөрдөж ажиллав. Сонгуулийн явцад болон түүний дараа үүссэн түвэгтэй нөхцөл байдал нь Улсын Их Хурлын сонгуулийн хуулийг өөрчлөх цаг нэгэнт болжээ гэсэн дүгнэлтэд арга буюу хүргэж байна.

Улсын Их Хурлын гишүүд ээ!

Сонгуулийн ерөнхий хороо УИХ-ын сонгуулийг хуулийн дагуу зохион байгуулахад анхаарч идэвхтэй хамтран ажилласан Монгол Улсын Ерөнхийлөгч, Улсын Их Хурал, Засгийн газар, яам, агентлаг, аймаг, Нийслэл, сум, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, Засаг дарга нар, Иргэний бүртгэл, мэдээллийн улсын төв, Үндэсний статистикийн хороо, Монгол Улсын шүүх, прокурор, цагдаа, тагнуулын байгууллага, Авлигатай тэмцэх газар, Хил хамгаалах ерөнхий газар, Батлан хамгаалах яам, боловсрол, эрүүл мэндийн байгууллагууд, Гаалийн ерөнхий газар, Монголын цахилгаан холбоо компани, банк, санхүү, тээвэр,

үйлдвэр үйлчилгээ, хэвлэл мэдээллийн байгууллагууд хуульд заасан үүргээ биелүүлж хамтран ажилласныг тэмдэглэн, талархал илэрхийлж байна.

Улсын Их Хурлын гишүүнээр МАХН-аас 39, Ардчилсан Намаас 25, ИЗН-аас 1, бие даан нэр дэвшсэн 1 хүн тус тус сонгогдлоо. Улсын Их Хурлын сонгуулийн 7, 18, дугаар тойргийн асуудал маргаантай байгаа, мөн 25 дугаар тойргийн маргаантай асуудал Цагдаагийн байгууллагаар шалгагдаж байна.

Шинээр сонгогдсон Улсын Их Хурлын 66 хүнээс дээд боловсролтой 65, тусгай дунд боловсролтой нэг хүн байна. Тэдний 2 нь буюу 3.0 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Улсын Их Хурлын гишүүнээр сонгогдогчдын хамгийн залуу нь 33 настай, ахмад нь 67 настай байна. Мөн тэдний 6 нь буюу 9.09 хувь нь хуульчид, 13 нь буюу 19.70 хувь нь эдийн засагчид, 27 нь буюу 40.91 хувь нь бүх төрлийн инженерүүд, 5 нь буюу 7.57 хувь нь багш, 3 нь буюу 4.54 хувь нь хүний их эмч, 12 нь буюу 18.18 хувь нь бусад төрөл бүрийн мэргэжлийн хүмүүс байна. Эрдмийн зэрэг цолтой 17 хүн байна. Улсын Их Хуралд сонгогдсон гишүүдийн 50 нь төр захиргааны байгууллагад, 8 нь улс төрийн болон төрийн бус байгууллага, их дээд сургуульд, 8 нь бизнесийн салбарт ажилладаг хүмүүс байна.

Монгол Улсын Их Хурлын гишүүнээр сонгогдсон нэр бүхий 66 гишүүний бүрэн эрхийг хүлээн зөвшөөрсөн шийдвэр гаргаж өгөхийг Улсын Их Хурлын чуулганы тус хуралдаанаас Сонгуулийн ерөнхий хороо хүсч байна.

Та бүхний өндөр хариуцлагатай албанд тань амжилт хүсье.

Төр түвшин, түмэн олон амгалан байх болтугай.

Баярлалаа.